

Model 1 m **		Model 2m		Model 3 m		Model 4 m	
Sub accent	În prima silabă protonică	Sub accent	În prima silabă protonică	Sub accent	În prima silabă protonică	Sub accent	În prima silabă protonică
a	a	a	a	a	и(и ^е)	a	и(и ^е), е
o	a	o	a	o	a	o	и(и ^е), е
e	и(и ^е), е	e	и(и ^е), е	e	и (и ^е), е	e	и(и ^е), е
и	a	и	a	и	a	и	и(и ^е), е
y	a	y	a	y	a	y	и(и ^е), е
'o	и(и ^е), a	'o	a	'o	и(и ^е), a	'o	и(и ^е), е

** Litera *m* simbolizează poziția vocalelor neînchise înainte de consoană moale.

8.0.2. Modelele generale după care se distribuie vocalismul protonic înainte de consoană dură și înainte de consoană moale nu pot fi examinate decât laolaltă. Pentru acest motiv, în cele ce urmează, vom trece la studierea în ansamblu a vocalismului protonic, împărțind graiurile cercetate în două mari grupe: graiuri care cunosc fenomenul de *iakanie* și graiuri cărora le este caracteristic fenomenul de *ikanie*.

8.0.3. Un sistem de *iakanie* moderată destul de bine conturat întâlnim în graiurile din comunele 2 Mai, Brătești și Slava Rusă: vocalele neînchise înainte de consoană dură se realizează în varianta comună *a*, iar înainte de consoană moale, indiferent de vocala accentuată, se realizează ca *и(и^е)* sau *e*. Vocalismul protonic după consoană moale în aceste graiuri poate fi ilustrat astfel:

Sub accent	În prima silabă protonică	
	Înainte de consoană dură	Înainte de consoană moale
и(ы)	a	и(и ^е), е
y	a	и(и ^е), е
o	a	и(и ^е), е
a	a	и(и ^е), е
e		и(и ^е), е
'o		и(и ^е), е

EXEMPLE.

2 Mai:

A. Înainte de consoană dură: etc. ч'асо́ў, см'акáит, п'атрýшк'и, ут'ак áим, ч'лп б'р'е и'арбóй, б'арý, уз'алá, к'ин'аткóм, падв'азáл, пад'авáим, л'е^жя́нка, ад'авáца etc.